

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/3368
GK 16

Sayı : 44697349-610.01/88619
Konu : Kütahya Milletvekili
Sayın Ali Fazıl KASAP'ın
yazılı soru önergesi

27-11-2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 08.10.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.360755 sayılı yazınız.

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl KASAP'ın 7/3368 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı
ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu (5 Sayfa)

TURKSAT

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ FAZİL KASAP'IN
7/3368 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

Ülkemizin ekonomik olarak geldiği durum göz önüne alındığında son alınan kararla birlikte Döviz üzerinden yapılan bütün kira, iş ve alım satım sözleşmelerinin 30 gün içerisinde Türk Lirası'na çevrilmesi ve bundan böyle yapılacak tüm sözleşmelerin Türk Lirası üzerinden yapılması zorunlu tutuldu. Ancak Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle gerçekleştirilen kamu projelerinin tamamı garanti ödemesi verilerek döviz üzerinden yapıldı. Sadece 2018 yılı bütçesinden, geçmediğimiz yol, geçmediğimiz köprü, gitmediğimiz hastane, kullanmadığımız havaalanı için 6.2 milyar lira ödeyeceğiz. Sadece Kütahya'da 2012 yılında açılışı yapılan Zafer Havalimanı'nı işleten şirkete, 5 yılın sonunda 20 milyon 855 bin Euro ödendi. 2044'e kadar garanti kapsamında olan havaalanı için ilgili firmaya 205.281.118 Euro garanti ödemesi yapılacak. İhaleye konulan garanti yolcu sayısındaki yanılma payı ise yüzde 95.8 oldu.

Bu bağlamda:

SORULAR:

1-Bakanlık olarak Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle gerçekleştirilen kamu projeleri sözleşmelerini TL'ye çevirmeyi düşünüyor musunuz?

2-Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle 2012 yılında açılışı yapılan Kütahya Zafer Havalimanı'na ilk 5 yılda 20.855 Euro garanti ödemesi yapıldı. Yolcu sayısı garantinin %95.8 altında kaldı. Havalimanı'nın 2044'e kadar garanti kapsamında olduğu göz önüne alındığında ilgili firmaya 205.281.118 Euro garanti ödemesi yapılacak olmasını bakanlık olarak nasıl karşılıyorsunuz?

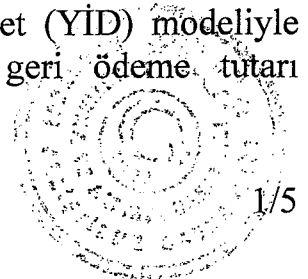
3-Bakanlık olarak Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle gerçekleştirdiğiniz yatırımlar nelerdir? Bu yatırımlara verilen garanti süreleri ve garanti şartları nelerdir?

4-2018 yılı itibariyle Hazine'den Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle gerçekleştirdiğiniz yatırımlara ne kadar garanti ödemesi yapılmıştır?

CEVAPLAR:

Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından, Yap-İşlet-Devret modeliyle ihale edilen projelerde garanti ödemeleri, 6 Ekim 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2008-32/34)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No:2018-32/51)" çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından, Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle gerçekleştirilen yatırımlara 2017 yılı için garantiye esas geri ödeme tutarı 3.403.006.450,80 TL.dir.

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından, Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle gerçekleştirilen yatırımlara ait sözleşmede belirtilen otomobil eşdeğer/gün garanti sayıları ve işletme süreleri tabloda verilmiştir.

PROJELER	İŞLETME SÜRESİ	GARANTİ MİKTARI (otomobil eşdeğer/gün)		İŞLETMEYE AÇILMA DURUMU
Gebze-Orhangazi-İzmir (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dâhil) Otoyolu	15 yıl 4 ay	Otoyol 1.Kesim (Osmangazi Köprüsü dâhil)	40.000	İşletmeye Açık
		Otoyol 2.Kesim	35.000	İşletmeye Açık
		Otoyol 3.Kesim	17.000	Yapımı Devam Ediyor
		Otoyol 4.Kesim	23.000	Yapımı Devam Ediyor
Kuzey Marmara Otoyolu Odayeri - Paşaköy Kesimi	7 yıl 8 ay 20 gün	Otoyol (Yavuz Sultan Selim Köprüsü dâhil)	135.000	İşletmeye Açık
Kuzey Marmara Otoyolu (3.Boğaz Köprüsü Dâhil) Kınalı-Odayeri (Bağlantı Yolları Dâhil) Kesimi	4 yıl 9 ay 12 gün	Otoyol 1.Kesim	75.000	Yapımı Devam Ediyor
		Otoyol 2. Kesim	100.000	Kesin Kabulü Yapıldı Trafığa Açıldı
		Otoyol 7.Kesim	120.000	Yapımı Devam Ediyor
Kuzey Marmara Otoyolu (3.Boğaz Köprüsü Dâhil) Projesi Kurtköy-Akyazı (Bağlantı Yolları Dâhil) Kesimi	3 yıl 9 ay 12 gün	Otoyol 4.Kesim	125.000	Yapımı Devam Ediyor
		Otoyol 5.Kesim	90.000	Yapımı Devam Ediyor
		Otoyol 6.Kesim	60.000	Yapımı Devam Ediyor
Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Savaştepe Otoyolu Projesi Malkara-Çanakkale (1915 Çanakkale Köprüsü Dâhil) Kesimi	10 yıl 8 ay 12 gün	Otoyol (1915 Çanakkale Köprüsü dâhil)	45.000	Yapımı Devam Ediyor
Menemen-Aliaga-Çandarlı Otoyolu Projesi	6 yıl 10 ay 11 gün	Otoyol	35.000	Yapımı Devam Ediyor
Ankara-Niğde Otoyolu	8 yıl 10 ay 17 gün	Otoyol 1.Kesim	34.000	Yapımı Devam Ediyor
		Otoyol 2.Kesim	23.000	Yapımı Devam Ediyor
		Otoyol 3.Kesim	18.000	Yapımı Devam Ediyor

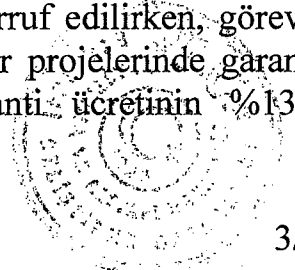
T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

DHMI Genel Müdürlüğü tarafından ihale edilen KÖİ projelerinin hiçbirisi için Hazine tarafından garanti ödemesi yapılmamış olup; DHMI Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilen YİD projelerinde verilen yolcu garantileri nedeniyle, 2018 yılı itibariyle garanti altı gerçekleştirmeler için Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nce özel sektöre 50.189.621 € garanti ödemesi yapılmıştır. Özel sektör tarafından ise garanti üstü gerçekleştirmeler nedeniyle 360.466.615 € DHMI'ye ödeme yapılmıştır.

DHMI Genel Müdürlüğünce, Zafer Havalimanı hizmete verildiği tarihten 2017 yıl sonuna kadar garanti yolcu sayısına ulaşılamadığından iç hat giden yolcu için 5.799.246.-€, dış hat giden yolcu için ise 20.892.380.-€ olmak üzere toplam 26.691.626.-€ Görevli Şirkete ödeme yapılmıştır. Esasen; Yap İşlet Devret Modelinin tüm dünyada ve ülkemizde de kabul edilen temel prensibi, bölgenin havalimanı ihtiyacının tespitinin doğru yapılması ve bu tespit neticesinde özel sektörün projeye dahil edilebilmesi isteniyor ise risklerin ve getirilerin yüklenici ile İdare arasında optimal seviyede dağıtıldığı bir finansman yapısının kurulmasıdır.

Bir Bölgeye Havalimanı yapılması planlanırken bölge nüfusu, nüfus artış hızı ve nüfus yapısı, kişi başına düşen milli gelir miktarı, turizm sektöründeki gelişmeler bölgedeki gelir düzeyinin yüksekliği gibi kriterler göz önünde bulundurulmaktadır. Söz konusu Bölgesel Havalimanı Afyon ve Kütahya illerinde sivil havalimanı olmamasının yanı sıra termal turizm potansiyelinin yüksekliği nedeniyle ileriye dönük projeksiyonlar çerçevesinde planlanmıştır. Bölgedeki nüfus artış hızı, Hükümetimizin Bölgesel Hava Taşımacılığı ve Termal Turizmin Geliştirilmesi Politikaları çerçevesinde tüm Türkiye'de olduğu gibi bu bölgede de havayolu ile seyahat etmesi beklenen kişi sayısının yakın bir gelecekte büyük artış göstermesi beklenmektedir.

Projenin finansman boyutu incelenecek olursa; Finansman maliyetleri dahil toplam 150 Milyon € yatırım maliyetine sahip olan söz konusu Havalimanı, YİD Modeli ile 1 yıl 7 ay gibi kısa bir sürede inşa edilerek 24 Kasım 2012 tarihinde işleme açılmış olup; işletim dönemi sonunda bedelsiz olarak Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'ne devredilecektir. Yanı sıra da; işletme dönemi boyunca uluslararası standartlarda hizmet verilmesini sağlamak için her türlü bakım-onarım ve yenileme giderleri de dahil olmak üzere, tüm işletme giderleri, işletmeci Şirkete aittir. Emsal büyüklükteki havalimanlarının bakım onarım ve yenileme giderleri hariç sadece işletme giderleri baz alındığında yıllık 20-25 Milyon TL civarında bir rakama tekabül ettiği görülecektir. Bu itibarla; bu proje için işletme giderleri dahil 1.125 Milyon TL civarında kamu kaynağı tasarruf edilirken, görevli şirkete DHMI tarafından ödenmiş yolcu garantisi ücreti, diğer projelerinde garanti üstünde kaldığı için DHMI tarafından tahsil edilen garanti ücretinin %13'ü seviyesinde kalmıştır.

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

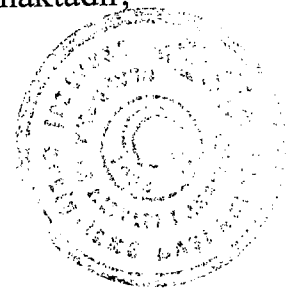
Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkındaki 3996 sayılı Kanun ve Bu Kanunun Uygulama Usul ve Esaslarını Belirleyen 2011/1807 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından 10 önemli projenin ihalesi gerçekleştirilmiştir. Bu projelerden altısının işletim süresi sona ermiş, ikisinin işletim süresi devam etmekte; iki adedinin ise (İstanbul Havalimanı ve Çeşme Alaçatı Havalimanı) yatırım dönemi devam etmektedir.

İşletimi devam eden Esenboğa Havalimanı İç/Dış Hatlar Terminal Binası için Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü, 2006 yılında görev konusu yatırım için 556.000 yolcu/yıla tekabül eden iç hat yolcu servis ücret geliri ile, 735.000 yolcu/ yıla tekabül eden dış hat yolcu servis ücreti gelirlerini, 2007 yılında ise 600.000 yolcu/yıla tekabül eden iç hat yolcu servis ücret geliri ile, 750.000 yolcu/yıla tekabül eden dış hat yolcu servis ücret gelirini görev konusu yatırım için tahsis etmiş olup, müteakip işletme yıllarında bu sayılar bir önceki işletme yılına göre %5 arttırılarak hesaplanmaktadır. Bugüne kadar garanti fazlası nedeniyle DHMİ'nce 37.197.732.-€ gelir elde edilmiştir.

İşletimi devam eden Zafer Havalimanı için ise Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü, işletmenin birinci yılındaki iç hat için 500.000.- yolcu/yıl ve dış hat için 350.000.- yolcu/yıl sayısından başlamak üzere; yolcu servis ücreti gelirini garanti etmiştir. Her iki proje içinde Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen bu sayıların üzerine çıkılması halinde artan yolcuya tekabül eden yolcu servis ücretinin 1/3'ü İdareye 2/3'ü ise Görevli Şirkete aittir.

Öte yandan, Bakanlığımız Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü'nce Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle gerçekleştirilen yatırımlar aşağıda yer almaktadır;

Didim Yat Limanı
Muğla-Ören Yat Limanı
Kumkuyu Yat Limanı
Turgutreis Yat Limanı
Alanya Yat Limanı
Mersin Yat Limanı
Sığacık Yat Limanı
Çeşme Yat Limanı
Kaş Yat Limanı (II. Kısım İnşaatı)
Yalova Yat Limanı
Bodrum Yolcu İskelesi
Çanakkale Limanı Üstyapı İnşaatı
Karasu Limanı
Güllük Limanı
Karayolu Boğaz Tüp Geçışı (Avrasya Tüneli)

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Bu yatırımlardan sadece Karayolu Boğaz Tüp GeçiŖi (Avrasya Tüneli) Hazine garantisi ile yapılmıŖtır. Sözleşmesel olarak yapım süresi 4 yıl 7 ay, garanti edilen iŖletme süresi 24 yıl 5 ay olup, iŖe iliŖkin gerçekteŖen yapım süresi sözleşmesel yapım süresinden 8 ay erken tamamlandığından (3 yıl 11 ay 3 gün) dolayı garanti edilen iŖletme süresi 25 yıl 28 gün olarak belirlenmiŖtir. Karayolu Boğaz Tüp GeçiŖi (Avrasya Tüneli) için sözleşmesel olarak yıllık araç geçiŖ garantisi bulunmakta olup, bu garantinin miktarı her yıl % 0,5 (binde beŖ) oranında artış göstermektedir.

2017 yılında Karayolu Boğaz Tüp GeçiŖi (Avrasya Tüneli) için Görevli Ŗirket'e Hazine tarafından ödenen tutar 123.718.819 TL'dir. Bahse konu yıl için yapılan garanti ödemesinin yanısıra bilimsel olarak hesaplanmış veriler iŖıđında Avrasya Tünelinin kamuya olan katkılarına iliŖkin tasarruf verileri aŖağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tasarruf Kalemleri	Avrasya Tüneli'nin Direkt Faydası (TL/yıl)	15 Temmuz Ŗehitler Köprüsü Trafiđine Etkisi (TL/Yıl)	Toplam Yıllık Tasarruf (TL/Yıl)
Zaman Tasarrufu	358.392.544	537.130.080	895.522.624
Yakıt Tasarrufu	123.446.417	163.011.075	286.457.492
Emisyon Tasarrufu	21.220.096	1.875.480	23.095.576
Kaza Maliyeti Tasarrufu	6.909.972		6.909.972
TOPLAM TASARRUF	509.969.029	702.016.635	1.211.985.664

2018 yılı için ödeme tutarı 2018 yılı sonunda hesaplanmaktadır.

